GEZINSHUIZEN

IN CORONATIJD

OKTOBER 2020

EEN WEGWIJZER VOOR HET VERBONDEN BLIJVEN MET DE MENSEN BINNEN EN BUITEN HET GEZINSHUIS WANNEER ER MEDISCHE REDENEN ZIJN OM AFSTAND TE HOUDEN

COLOFON

Auteurs:
Anna de Jong
Martine Noordegraaf

Met medewerking van:
Yolande van Beusekom
Nico de Bruijne
Sandra de Graaf
Geke Klapwijk
Anneke Veenstra | Gezinshuis 'Talenten van de toekomst'

Met dank aan:
Alle ouders en gezinshuisouders die hun ervaringen hebben willen delen.

© Deze wegwijzer is opgesteld als resultaat van een samenwerking tussen Hogeschool Leiden, Christelijke Hogeschool Ede, Hogeschool Windesheim, Driestroom, Gezinshuis.com, Kracht in huis, Present 24/7, Stichting Jeugddorp De Glind en Netwerk Gezinshuis Coaching. Zij vormen samen een gelegenheidsdenktank, genaamd Denkkracht, die geïnitieerd is door de Hogeschool Leiden en Gezinshuis.com om zo ook tijdens de Coronacrisis onderzoek zoveel mogelijk doorgang te laten vinden. Deze gelegenheidsdenktank vormt een onderdeel van het SIA Raak project 'Hoop een huis geven'.

Alle rechten voorbehouden. Deze uitgave mag gebruikt worden voor publicatie, mits een duidelijke vermelding & toestemming van auteur en bron. Voor meer informatie neem dan contact op via: klapwijk.ge@hsleiden.nl

WEBSITE: *https://www.hsleiden.nl/residentiele-jeugdzorg/actueel/index*

VOORWOORD

Letterlijk 24 uur per dag, zeven dagen per week hebben gezinshuisouders in de afgelopen maanden klaar gestaan voor de kinderen die hen zijn toevertrouwd. Ineens waren gezinshuisouders ook docent en dagopvang, konden medewerkers niet meer komen en veranderden contacten met het netwerk drastisch door de opgelegde beperkingen. Deze bijzondere omstandigheden konden we als onderzoekers die betrokken zijn bij het project 'Hoop een huis geven' niet zomaar negeren. We besloten, in overleg met de betrokken organisaties, om een gelegenheidsdenktank 'Denkkracht' op te richten. Al snel na de start van de lockdown kwamen we wekelijks online bij elkaar om ideeën te bespreken waarmee de praktijk zou kunnen worden ondersteund. Diverse organisaties zijn bij deze denktank betrokken, zoals Gezinshuis.com, Driestroom, Netwerk Gezinshuiscoaches, Kracht in huis en Present 24x7. Daarmee werd het mogelijk om signalen uit de praktijk te delen en informatie te verzamelen onder gezinshuisouders en zelfs praktische ondersteuning te realiseren. Deze wegwijzer is een concreet product dat het resultaat is van de activiteiten van Denkkracht.

De wegwijzer biedt gezinshuisouders en betrokkenen bij gezinshuizen praktische tips voor het omgaan met de uitdagingen die de Coronacrisis met zich meebrengt. Op basis van ervaringen van gezinshuisouders en betrokken organisaties zijn de lessen die geleerd zijn tijdens de lockdown beschreven. De informatie is gebaseerd op gegevens die zijn verzameld met een vragenlijst onder gezinshuisouders, aangevuld met interviews. Alle gezinshuisouders en ouders die bereid waren om hun ervaringen met ons te delen willen we hartelijk danken voor de tijd en moeite die ze hiervoor hebben genomen.

De wegwijzer is door Anna de Jong en Martine Noordegraaf geschreven en in samenwerking met Yolande van Beusekom, Sandra de Graaf, Nico de Bruin en ondergetekende opgesteld.

WE HOPEN DAT DE WEGWIJZER ENIG HOUVAST KAN BIEDEN IN ONZEKERE TIJDEN.

Dr. Geke Klapwijk
Projectleider Hoop een huis geven

INLEIDING

De huidige pandemie en de maatregelen rondom Corona treffen ook de gezinshuizen. Maar hoe kunnen de gezinshuisouders en de jeugdigen die bij hen wonen verbonden blijven met de mensen binnen en buiten het gezinshuis wanneer er medische redenen zijn om afstand te houden? Deze wegwijzer is opgesteld als voorbereiding op een nieuwe Coronagolf, maar ook om te leren van de inzichten van de afgelopen periode.

De praktijkervaringen in deze wegwijzer komen uit een online enquête onder 149 gezinshuisouders. Deze ervaringen zijn aangevuld met een aantal diepte-interviews met ouders en gezinshuisouders. Naast de praktische handvatten om op een veilige manier contact te blijven houden met het netwerk rond een jeugdige, staan in deze wegwijzer ook adviezen aan gezinshuisouders om vitaal te blijven. De zorgintensiteit kan namelijk flink toenemen als je als gezinshuis in quarantaine moet of beperkt wordt in je bewegingsvrijheid. Samengevat bestaat deze wegwijzer uit de beschrijving van de onderstaande vijf onderdelen:

WAT IS EEN GEZINSHUIS?

Ieder kind heeft recht op een stabiele en liefdevolle omgeving waar het kan groeien en ontwikkelen. Soms is daar een professionele vorm van opvoeding voor nodig, vooral als er problemen zijn in het eigen gezin of in een pleeggezin. Een gezinshuis kan voor deze kinderen een stabiele thuissituatie creëren. Een gezinshuis is een kleinschalige vorm van jeugdhulp - georganiseerd vanuit een natuurlijk gezinssysteem - waar gezinshuisouders volgens het 24x7-principe opvoeding, ondersteuning en zorg bieden aan bij hen in huis geplaatste kinderen en jongeren die tijdelijk of langdurig zijn aangewezen op intensieve en professionele hulpverlening als gevolg van beschadigende ervaringen en/of complexe problematiek (Hogeschool Leiden, Nederlands Jeugdinstituut & Kernteam Kwaliteitscriteria Gezinshuizen, 2019: p.10).

1 WAAROM VERBONDEN BLIJVEN? PAGINA 4

2 DIGITAAL VERBONDEN BLIJVEN PAGINA 7

3 VEILIGE VISITE PAGINA 9

4 VEILIGE ZORG PAGINA 13

5 VITAAL BLIJVEN PAGINA 16

1 WAAROM VERBONDEN BLIJVEN?

WAAROM IS HET BELANGRIJK DAT GEZINSHUIZEN NIET GEÏSOLEERD RAKEN?

Een gezinshuis staat niet op zichzelf. Het netwerk rond de jeugdigen en gezinshuisouders is erg belangrijk. Tijdens de lockdown kwamen door de regels over afstand houden deze relaties onder druk te staan. In deze wegwijzer wordt uitgelegd waarom het voor de jeugdigen en de gezinshuisouders van belang is niet geïsoleerd te raken en verbinding te blijven houden.

SOCIAAL

Sociale isolatie kan grote mentale gevolgen met zich meebrengen. Je verbonden voelen met anderen is namelijk één van de drie psychologische basisbehoeften van ieder mens:

PSYCHOLOGISCHE BASISBEHOEFTEN

1. **De behoefte aan VERBONDENHEID: Hoe zijn jeugdigen verbonden aan betekenisvolle personen in hun leven?**
2. **De behoefte aan COMPETENTIE: Hoe ervaren jeugdigen groei en ontwikkeling?**
3. **De behoefte aan AUTONOMIE: Ervaren jeugdigen dat zij gehoord worden en een stem hebben binnen het gezinshuis? Wordt hun eigenheid en zelfstandigheid gestimuleerd?**
   (Ryan & Deci, 2000)

Wanneer de verbinding met betekenisvolle personen wegvalt, kan dit een gevoel van sociale isolatie geven. Het effect van sociale isolatie kan doorwerken tot in de pijncentra van de hersenen en gedrag veroorzaken dat soms moeilijk te begrijpen is. Verbonden blijven met belangrijke mensen in je leven, is dan ook een belangrijke voorwaarde voor positief gedrag en helpt jeugdigen in hun ontwikkeling (van der Helm, 2018).

De meest voorkomende problematiek van jeugdigen die in een gezinshuis worden geplaatst, is hun kwetsbaarheid rondom hechting en trauma (Leloux-Opmeer, Kuiper, Swaab, & Scholte, 2017). De relaties die zij hebben kunnen daarom extra breekbaar zijn. Het is van belang dat de relatie die zij hebben met hun ouders, maar ook met broers en zussen, andere familieleden, vrienden, leerkrachten en hulpverleners zoals de gezinsvoogd of een therapeut, niet verwatert. De hechting die de jeugdigen met hen hebben opgebouwd vormt namelijk een natuurlijk medicijn voor de onvermijdelijke angsten en kwetsbaarheden van het leven. Verbondenheid is naast een psychologische basisbehoefte ook een beschermende factor voor het welbevinden van jeugdigen. Het draagt bij aan een positief leefklimaat binnen gezinshuizen (Van der Helm, Kuiper & Stams, 2018).

CONTEXTUEEL

De verbondenheid tussen jeugdigen en hun ouders heeft door de uithuisplaatsing vaak onder druk gestaan. Er is vaak sprake van een fragiele band. Deze band verdient dan ook de aandacht van gezinshuis-ouders vanwege de onvoorwaardelijke loyaliteit die kinderen hebben richting hun ouders (Haans & Aartsen, 2019).

> ***'Als gezinshuisouder is het belangrijk contact te houden met de familie en het gezin van herkomst (de wortels). Je accepteert ze zoals ze zijn en probeert hen te betrekken bij de opvoeding en het opgroeien van het kind. (...) Zo creëer je een situatie waarin het kind niet het gevoel heeft te moeten kiezen'.***
> **(Gezinshuis.com, 2020)**

Wanneer de jeugdige niet verbonden kan blijven met zijn/haar ouders bestaat de kans op een terugval en een stijgend loyaliteitsconflict. Dat heeft invloed op de identiteitsontwikkeling van het kind. Jeugdigen kunnen zich verantwoordelijk voelen voor het welzijn van de ouders of zich juist afzetten tegen de ouders door het verminderde contact. Het is belangrijk dat er oog blijft voor deze dynamieken die tijdens de Coronacrisis meer aan de oppervlakte kunnen komen.

RELATIONEEL

Het samen delen van de zorg voor het in een gezinshuis geplaatste kind is van belang voor een constructieve samenwerkingsrelatie tussen een gezinshuis en biologische ouders. (Noordegraaf, Schep, Andriessen, Bergenhenegouwen, Otte. & Van Nijnatten, 2020). Het gedeelde opvoederschap heeft door Corona onbedoeld een andere vorm gekregen. Afspraken rondom de zorg van het kind moesten worden aangepast. Het contrast tussen de zorgtaken van de ouders en de gezinshuisouders kwam soms pijnlijk aan het licht. Voor de ouders voelde dit mogelijk opnieuw als een verlieservaring. De gezinshuisouders benoemen in de diepte-interviews dat het ontbreken van fysiek contact en de aanpassingen in het gedeelde opvoederschap voor verdriet en lijdensdruk bij de ouders kan zorgen. Om de opgebouwde vertrouwensband met de ouders in stand te houden is het van belang, dat er open contact blijft met de ouders en er afstemming is over de zorgtaken. Dat contact en afstemming geldt ook voor andere relaties, zoals tussen de jeugdige en een leerkracht. Maar ook het contact met vrienden is heel belangrijk. Door Corona stonden ook de relaties van de gezinshuisouders zelf onder druk. Voor hen is het ook belangrijk om niet geïsoleerd te raken. Hoewel het vrij natuurlijk is om tijdens een lockdown of quarantaine volledig gericht te zijn op de relaties binnen het gezinshuis, zouden de relaties daarbuiten ook aandacht moeten krijgen. Een behoorlijke spagaat, waar gezinshuisouders goed in ondersteund moeten worden.

> ***'We zijn professionals in opvoeden maar we zijn ook mensen. De prioriteit ligt meestal bij het opvoeden van de kinderen maar je voelt met de empathie die je hebt ook de pijn bij de ouders. Dat is wel belangrijk om daar altijd rekening mee te houden'.***
>
> **(Geert, gezinshuisouder gezinshuis Yolo)**

ONTWIKKELING

Jeugdigen hebben in de verschillende fasen van hun ontwikkeling stimulans, uitdaging en begeleiding nodig. Wanneer zij dit krijgen voelen zij zich competent, naast verbondenheid een andere belangrijke psychologische basisbehoefte. Hoewel gezinshuisouders zich enorm hebben ingespannen om tijdens de lockdown de ontwikkeling van jeugdigen te blijven stimuleren, zijn zij natuurlijk geen leerkracht. Naast de stimulans van school zijn ook andere op ontwikkeling gerichte onderdelen van het leven van veel jeugdigen weggevallen, zoals therapieën of sporten. Het wegvallen hiervan kan leiden tot emoties als verdriet en wanhoop bij het kind.

PSYCHOLOGISCH

Door de Coronacrisis zijn veel beslissingen genomen waar de jeugdige zelf geen invloed op kon uitoefenen. Naast de verbondenheid en het gevoel van competentie kan dus ook de autonomie van een jeugdige onder druk komen te staan. Daarom is het van belang jeugdigen te betrekken in de vormgeving van het zogenoemde 'nieuwe normaal'. Gebrek aan autonomie, competentie en verbondenheid kan namelijk ook leiden tot vertraging in de sociaal-emotionele en persoonlijkheidsontwikkeling.

SAMENVATTING

OP WELKE GEBIEDEN HEEFT HET ONTBREKEN VAN VERBONDENHEID INVLOED?

SOCIAAL

KANS OP ISOLATIE & EENZAAMHEID DOOR HET VERMINDERDE CONTACT MET BELANGRIJKE ANDEREN

CONTEXTUEEL

TOENAME LOYALITEITS-VRAAGSTUKKEN: 'BIJ WIE HOOR IK NU EIGENLIJK?'

RELATIONEEL

KANS OP INTERNE GERICHTHEID OP RELATIES BINNEN GEZINSHUIS WAARDOOR DE RELATIES DAARBUITEN VERZWAKKEN

ONTWIKKELING

HET ONTBREKEN VAN STIMULANS DOOR BELANGRIJKE ANDEREN IN DE SOCIALE- EMOTIONELE- EN PERSOONLIJKHEIDS-ONTWIKKELING

PSYCHOLOGISCH

HERINNERINGEN AAN BREUKERVARINGEN DIE WORDEN LOSGEMAAKT EN VOOR HERTRAUMATISERING ZORGEN.
KANS OP REGRESSIE

WAT BETEKENT VERBONDENHEID VOOR GEZINSHUIZEN?

Daniëlle & Igno zijn gezinshuisouders van gezinshuis Bergerzon in Limburg. Sinds de Coronacrisis hebben zij het contact met de omgeving opnieuw vorm moeten geven. Ze hebben er bewust voor gezorgd dat de omgeving niet uit het oog werd verloren. Daniëlle vertelt:

'We wilden voor iedereen één lijn trekken en hebben toen afgesproken dat we geen enkele ouder zouden ontvangen in ons gezinshuis. Sommige kinderen krijgen minimaal bezoek van ouders, andere kinderen hebben geen ouders. Dat zou pijnlijk kunnen zijn. Het contact behouden met ouders hebben we altijd erg belangrijk gevonden: filmpje van de kinderen naar de ouders appen en ouders sturen kaartjes naar het kind. Ouders zijn niet vervangbaar. We konden weinig gebruik maken van ons netwerk maar een was een oud pleeggezin waar een kind af en toe kon logeren. De Coronacrisis was in bepaald opzicht ook een rustperiode. Er zijn vaak veel instanties om het kind heen en je moet puzzelen om ervoor te zorgen dat die puzzel compleet blijft voor het kind. In de Coronatijd hoef je niet meer te puzzelen, want er is niets dat doorgaat. Door helemaal thuis te zijn is ook de band tussen de kinderen gegroeid. Er is meer saamhorigheid gekomen, doordat we veel samen hebben gedaan en dat werkt nu nog steeds door. In geval van een nieuwe Coronagolf zou ik het fijn vinden als instanties actiever zijn met een stukje ontlasting naar de gezinshuizen en oog hebben voor het begeleid contact met ouders. Dat ze ondersteunen, kan ook praktisch door een rondje met de kinderen buiten te gaan wandelen'.

DANIËLLE & IGNO

GEZINSHUIS BERGERZON

2 DIGITAAL VERBONDEN BLIJVEN

HOE KUNNEN DIGITALE HULPMIDDELEN WORDEN INGEZET OM VERBINDING TE BEHOUDEN?

De maatregelen rondom het Coronavirus vragen van gezinshuizen om op een digitale wijze verbonden te blijven wanneer fysiek contact niet of minder kan plaatsvinden. Voor digitale communicatie zijn andere vaardigheden nodig dan wanneer er sprake is van fysiek contact.

Zo is het moeilijker om te merken of de ander er goed bij zit en is alleen al het tot stand brengen van een videoverbinding een uitdaging op zich. Voor kinderen met een korte spanningsboog of voor ouders met een verstandelijke beperking of weinig digitale middelen kan dit erg frustrerend zijn. Tegelijkertijd geeft digitaal contact ook mogelijkheden voor meer laagdrempelige ontmoetingen: even een foto sturen of een spraakberichtje achterlaten bijvoorbeeld. Door de flexibiliteit kan de digitale verbondenheid er ook voor zorgen dat er meer en regelmatiger contact is. Dit kan de ouder-kind relatie versterken.

Gezinshuisouders geven aan dat digitaal contact ook de werkdruk kan verminderen: *'Ik hoefde niet meer een uur te rijden voor een tien minutengesprek'.* Dit positieve aspect van digitaal contact willen zij graag behouden als vorm van zelfzorg en behoud van vitaliteit.

Het is wel belangrijk om met de ouders en het kind te bespreken wanneer hun gegevens door het gebruik van sociale media niet beschermd zijn. Dit geeft hen de mogelijkheid zelf een afweging te maken binnen het digitale contact. Op de onderstaande website staan enkele voorbeelden van (veilige) digitale hulpmiddelen: *https://www.zorgvannu.nl/oplossingen/beeldbellen-in-de-zorg*

VOORBEELDEN VAN (DIGITALE) VERBONDEHEID

- **Leerkrachten op een creatieve manier betrekken bij de daginvulling van kinderen door hen activiteiten of challenges te laten bedenken die de jeugdigen kunnen uitvoeren. Zij kunnen dan bijvoorbeeld een jury vormen en iedere week een prijs uitreiken.**
- **De jeugdigen houvast geven door rituelen in te voeren zoals een vast fruitmoment waarbij dan klasgenoten online kunnen aanschuiven. Of door op een vaste avond samen te sporten. Met digitale les van een sportleraar.**
- **Tijdens de maaltijd een online ontmoeting plannen waardoor het kind met de ouders kan spreken en het lijkt alsof zij samen een maaltijd eten zoals gebruikelijk was tijdens logeerweekenden.**
- **Het online platform 'Eenzame jongeren' biedt jongeren de mogelijkheid om met andere jongeren online in contact te komen door middel van online games en forums. https://www.eenzamejongeren.com/**

TIP: De Coronacrisis kan zoals eerder aangegeven voor gemis en onrust zorgen, een paar korte contactmomenten per week in plaats van één lang contactmoment wordt door gezinshuisouders als helpend gezien

TEGEMOETKOMING IN FINANCIËLE MIDDELEN

Door de maatregelen rondom het Coronavirus kunnen er extra digitale hulpmiddelen nodig zijn. Denk bijvoorbeeld aan laptops voor het toenemende aantal online contactmomenten met behandelaren, ouders en/of school. Maar ook de aanschaf van extra bureaus om werkplekken te kunnen realiseren of de inzet van ondersteunend personeel. Er zijn een aantal fondsen die hierin financiële ondersteuning kunnen bieden.

Dirk Bos Fonds
Gezinshuizen die de capaciteit van hun woning willen vergroten kunnen voor financiële steun aanspraak maken bij het Dirk Bos Fonds: https://www.dirkbosfonds.nl/pagina/2/over+dirk+bos+fonds.html

Kinderhulp
Kinderhulp kan ondersteuning bieden voor kinderen die opgroeien in armoede door het financieren van een dagje uit, een fiets, opleiding of een cadeau. Een aanvraag kan worden gedaan via gezinshuis.com https://kinderhulp.nl/

TIP: Heb je financiële steun nodig, maar weet je niet wie je hiervoor kunt benaderen. Een zorgaanbieder, maar ook een organisatie als Stichting Jeugddorp De Glind of studenten van hogescholen kunnen jullie hierin wegwijs maken.

3 VEILIGE VISITE

HOE KUNNEN OUDERS HUN KINDEREN BEZOEKEN EN HOE KUNNEN KINDEREN BIJ HUN OUDERS OP BEZOEK OP EEN MANIER DIE PAST BINNEN DE RICHTLIJNEN?

De bestaande bezoekregelingen hebben door de coronacrisis een andere vorm gekregen. Tijdens de lockdown was er minder of geen fysiek contact met de ouders. Het is belangrijk dat zoveel mogelijk bezoek kan blijven plaatsvinden binnen de richtlijnen van het RIVM. Dit met het oog op de schade die het langdurig ontbreken van contact met zich kan meebrengen. Maar wat als ouders niet op bezoek willen komen? Of hoe ga je om met de verschillen in maatregelen die organisaties hebben rond de bezoekregelingen? Maak je per jeugdige of per gezinshuis een keuze ten aanzien van bezoek? Wat als wij als gezinshuis besluiten geen bezoek te ontvangen, maar ouders hier bezwaar tegen hebben? Het is belangrijk ouders te erkennen in de positie die zij hebben en samen met hen en de organisatie een open gesprek te hebben over wat passend is voor het gezinshuis en in het belang van het kind.

HOE KAN BEZOEK VEILIG PLAATSVINDEN?

VOLGENS DE RICHTLIJNEN VAN HET NJI

BIJ HET ONTVANGEN VAN BEZOEK GELDEN DE VOLGENDE UITGANGSPUNTEN

- Bezoek is alleen mogelijk wanneer de ouders, de gezinshuisouders of andere gezinsleden geen klachten hebben zoals hoesten, keelpijn, een loopneus, neusverkoudheden, meer dan 38 graden koorts of benauwdheidsklachten.
- Was of desinfecteer vóór een gesprek je handen en vraag de ander dat ook te doen.
- Schud geen handen.
- Droog je handen aan een papieren handdoek, een stuk keukenrol of een papieren zakdoek.
- Houd minimaal anderhalve meter afstand van elkaar.
- Nies of snuit je neus in een papieren zakdoek en draai daarbij je gezicht weg van je gesprekspartner. Gooi de gebruikte zakdoek meteen weg.
- Hoest in je elleboog en draai daarbij je gezicht weg van je gesprekspartner.
- Maak na gebruik je laptop en telefoon schoon met een hygiënisch doekje.
- Was je handen na het gesprek.

OVERGENOMEN VAN HET NJI
https://www.nji.nl/nl/coronavirus/Professionals/Omgang-en-bezoek-in-speciale-situaties-bij-het-coronavirus (NJI, 1 oktober 2020b)

BIJ HET BEZOEKEN VAN DE OUDERS GELDEN DE VOLGENDE UITGANGSPUNTEN

- Bezoek van het kind aan de ouders is alleen mogelijk wanneer de ouders of andere gezinsleden geen klachten hebben zoals hoesten, keelpijn, een loopneus, neusverkoudheden, meer dan 38 graden koorts of benauwdheidsklachten.
- Wanneer is afgesproken dat zowel het gezinshuis als de ouders een huishouden vormen hoeven zij geen anderhalve meter afstand te houden. Is dit niet het geval dan is het belangrijk dat jongeren vanaf 13 jaar anderhalve meter afstand houden van de ouders en andere gezinsleden boven de 6 jaar.
- Als jeugdigen thuis slapen, doen ze dat in principe op hun eigen kamer. Als zij de kamer delen met een broer of zus onder de 13 jaar is dat geen probleem.
- Kinderen en jongeren kunnen opgehaald en gebracht worden met de auto ook als zij niet op hetzelfde adres staan ingeschreven. Bij vervoer van kinderen boven de 13 jaar waarbij is afgesproken dat zij geen gezamenlijk huishouden vormen met de ouders is een mondkapje verplicht.

ÉÉN HUISHOUDEN

'Je kunt samen met de ouders ervoor kiezen dat het kind met zowel gezinshuis als de ouders één huishouden vormt. Als je daar samen voor kiest hoeft het kind geen anderhalve meter afstand te houden van zijn/haar ouders en andere gezinsleden. Mocht dit niet een keuze zijn dan is belangrijk dat jongeren vanaf 13 jaar anderhalve meter afstand houden van volwassenen'.

WAT ALS ER TE WEINIG RUIMTE IS OM BEZOEK TE ONTVANGEN?

Stichting wortel biedt natuurlijke ontmoetingsplekken in verschillende regio's in Nederland. Dit zijn plekken waar een kind samen met zijn ouder(s) of andere belangrijke volwassene(n) kunnen genieten van het buitenzijn. Het bezoek is gratis en vindt plaats op afspraak. Deze tuinen zijn bij uitstek een mogelijkheid om binnen de richtlijnen veilige ontmoetingen te creëren. https://www.stichtingwortel.nl/

Misschien zijn er leegstaande panden of verenigingsgebouwen in de buurt van het gezinshuis. Maak gebruik van lokale mogelijkheden en voorzieningen en vraag indien nodig gemeenten om advies.

DRIVE-IN ONTMOETINGEN
Een andere manier om elkaar binnen de richtlijnen te ontmoeten is een drive-in afspraak waarbij je elkaar (ieder in de eigen auto) ontmoet in het bos, een parkeerplaats of elders.

WAT KUNNEN WE LEREN VAN ANDERE SECTOREN?

- **De inzet van plexiglasschermen om elkaar van dichtbij te kunnen ontmoeten met een minimaal risico op besmetting wanneer de 1.5 meter niet gewaarborgd kan worden.**
- **Raambezoeken waarbij de ouder de jeugdige kan zien met fysieke afstand.**
- **Het gebruik maken van leegstaande ruimtes binnen de eigen woongemeente, zodat daar bezoek ontvangen kan worden op een manier die past binnen de richtlijnen.**
- **Een 'kletstent' is een partytent in de buitenlucht met een bankje en afscheiding in de vorm van een plexiglasscherm of hek waardoor de afstand bewaard wordt en ontmoeting plaats kan vinden.**
- **Het NJI heeft een podcastserie ontworpen waarin verschillende professionals die werken met jeugdigen vertellen over hun ervaringen in coronatijd:.***https://www.nji.nl/nl/coronavirus/Professionals/Voor-alle-professionals/Podcasts*

HANDIGE LINKS

BOEKJE UITLEG CORONAVIRUS
https://www.flipsnack.com/rexmedia/moet-ik-bang-zijn-van-het-corona-virus.html

UITLEG CORONATEST VOOR KINDEREN MET AUTISME
https://autismehuis.nl/corona/

CORONA DOEBOEK
http://www.talentiacasa.nl/uploads/1/0/7/2/10726578/doeboek_talenti_a_casa.pdf

MIJN QUARANTAINE BOEK
https://www.denvp.nl/pleegzorgtips-overzicht/blog-detail/2020/05/06/Pleegzorgtip-Het-Mijn-Quarantaine-Boek

UITGESTELDE KINDERFEESTJES
https://www.uitgesteldekinderfeestjes.nl/pretpakket/

LIFE SPACE CRISIS INTERVENTION BIEDT HANDVATTEN OM JEUGDUGEN TE HELPEN OM VAN EEN CRISIS TE LEREN
http://www.lsci.nl/WatIs.htm

'INVESTEER IN RELATIE MET OUDERS, JUIST ALS HET SPANNEND WORDT'

Jeroen, gezinshuisouder 'Villa Dale'

HOE LEG JE AAN EEN JEUGDIGE UIT WAT HET CORONAVIRUS IS EN WAAROM ER MAATREGELEN NODIG ZIJN?

1. **Het is belangrijk dat je zelf aan de jeugdige vertelt wat het Coronavirus is en waarom er maatregelen (zoals afstand houden) nodig zijn. Jeugdigen hechten waarde aan informatie die betrouwbare sleutelfiguren geven.**
2. **Laat ouders zelf aan de jeugdige vertellen waarom er bijvoorbeeld geen logeerweekenden mogelijk zijn.**
3. **Maak wanneer het helpend is gebruik van laagdrempelige filmpjes over het coronavirus ter verduidelijking.**
4. **Pas wat je wel en niet vertelt aan op de leeftijd van de jeugdige. Oudere jeugdigen kunnen vaak beter informatie reguleren dan jongere jeugdigen.**
5. **Wees eerlijk wanneer een jeugdige met vragen komt en benoem daarin ook je eigen vragen of het niet weten.**
6. **Wees je bewust van de hoeveelheid informatie die jeugdigen binnenkrijgen via Social Media, het nieuws en op school.**
7. **Heb een open gesprek over hoe jeugdigen de coronatijd ervaren, welke angsten er leven en welke mooie momenten zij opmerken.**
8. **Wees waakzaam op de bezorgdheid van jeugdigen over hun ouders en geef erkenning voor het missen van hun ouders.**

Naast zijn baan als zelfstandige is Jeroen, samen met zijn vrouw Jolanda, gezinshuisouder voor drie pubers. Jeroen pleit voor het betrekken van ouders binnen de opvoeding van het kind juist in spannende periodes als de coronacrisis.

'Ik vind de samenwerkingsrelatie met de ouders van de kinderen misschien wel één van de belangrijkste pijlers. Ik denk dat op het moment dat het spannend wordt, zoals met corona, het belangrijk is met z'n allen weer afspraken te maken: 'Hoe gaan we bezoek vormgeven?'. Wat wij gedaan hebben is investeren in de relatie met ouders. In de grote lijn willen we allemaal hetzelfde: 'Het beste voor het kind'. Maar je moet er wel met z'n allen achter staan wat het beste lijkt te zijn, daarin zoek je steeds naar afstemming. Het is belangrijk ouders te betrekken en serieus te nemen. Dat kan door het nemen van initiatief in het contact met ouders. Op het moment dat ouders contact zoeken ook de tijd nemen. Samen met ouders kijken naar oplossingen voor bepaalde situaties. Voor ons is de samenwerking heel belangrijk'.

WAT KAN HELPEN IN HET CONTACT MET OUDERS?

OUDERS HEBBEN MISSCHIEN WEL EEN BEELD VAN HOE HET IDEALE CONTACT TIJDENS DE CORONAPERIODE ERUIT ZOU MOETEN ZIEN. MAAK RUIMTE OM DIT OOK BESPREEKBAAR TE MAKEN.

HEB OOG VOOR HET LAAGDREMPELIGE CONTACT EN VRAGEN DIE JE OOK ZOU STELLEN BIJ FYSIEKE BEZOEKEN. EEN TELEFOONTJE OF EEN MAILTJE MET DE VRAAG: 'HOE GAAT HET?' KAN AL HET VERSCHIL MAKEN.

BEELDBELLEN KAN EEN MIDDEL ZIJN OM CONTACT TE BEHOUDEN. SOMMIGE JEUGDIGEN VINDEN DIT LASTIG. BIJ WELKE ANDERE MANIEREN VOELT EEN JEUGDIGE ZICH WEL PRETTIG?

WELLICHT ZIJN ER OUDERS DIE DE MAATREGELEN LASTIG VINDEN TE BEGRIJPEN. HEB HIER MET ELKAAR EEN OPEN GESPREK OVER EN DEEL ELKAARS GEVOELENS OF VRAGEN OVER DE RICHTLIJNEN DIE SPECIFIEK GENOMEN ZIJN BINNEN HET GEZINSHUIS.

HOE ERVAREN OUDERS HET CONTACT MET HET KIND IN DE CORONAPERIODE?

'HET IS HAAST NIET TE DOEN OM JE KIND NIET VAST TE MOGEN HOUDEN'

MOEDER LIANNE

Ook voor ouders geeft deze coronaperiode veel emoties en vragen. Tijdens de lockdown hebben veel ouders hun kind(eren) niet fysiek kunnen zien. Een moeder vertelt daar over: *'Het is haast niet te doen om je kind niet vast te mogen houden als je twee maanden je kind niet ziet, of althans niet lijfelijk'.* Een knuffel of een schouderklopje is ontzettend belangrijk voor de ouders en hun kind. Terug moeten vallen op alleen maar digitaal contact, zorgt soms ook voor moeilijkheden. *'Je kan een kind van zestien niet verplichten om zijn moeder te bellen. Bij een kind van vier kun je dat proberen te doen, vijf tot en met acht misschien nog, maar een kind van zestien is een no go'.* Dit vraagt van gezinshuisouders om te zoeken naar vindingrijke manieren om de jeugdige te stimuleren in het contact met zijn ouders.

Een vader deelt de volgende ervaring waaruit blijkt dat de samenwerkingsrelatie ook kan versterken doordat je samen probeert te overleven:

'Het was gewoon wel heel bijzonder natuurlijk, je wordt echt van je eigen dochter afgesneden. Ik vond het wel pittig om je kind niet vast te houden. Maar ik had absoluut niet het idee dat ik het slachtoffer werd van een omgangsregeling. Het was volstrekt reëel en het gaf juist een extra band in epidemie tijd omdat je met elkaar probeert te overleven in een crisis'.

Ook hoort hij positieve verhalen: *'In het gezinshuis hadden ze een militaire regelmaat ingesteld, om mentaal sterk te blijven in een lockdown situatie. Dus zij waren daar gewoon helemaal op voorbereid. Zij hebben een draaiboek losgelaten op de situatie en dat vonden die kinderen prachtig. 'We gaan drie uur wandelen, we gaan spelletjes doen, we gaan een project beginnen om mentaal gezond te blijven', en dat vonden ze heel gaaf. Dat wissel je dan met elkaar uit. Hoe ziet ons leven er nu uit? Dus dat was eigenlijk alleen maar leuk'.*

4 VEILIGE ZORG

WELKE HULPMIDDELEN ZIJN ER NODIG ALS EEN JEUGDIGE OF GEZINSHUISOUDER CORONA KRIJGT?

De onderstaande hulpmiddelen worden door het NJI geadviseerd wanneer een jeugdige of gezinshuisouder Corona krijgt.

ALGEMENE HULPMIDDELEN

- **Een back-up systeem wanneer een gezinshuisouder geen zorg kan geven aan de jeugdigen door besmetting met het Coronavirus.**
- **Duidelijke communicatie en transparantie richting de ouders over de besmetting en ziekteverloop van het kind en/of de gezinshuisouders.**
- **Een aparte ruimte of eigen kamer waar de jeugdige of gezinshuisouder in isolatie kan verblijven.**
- **Hygiënemaatregelen zoals het desinfecteren van spullen die regelmatig door verschillende gezinshuisleden worden aangeraakt.**
- **Persoonlijke beschermingsmiddelen en medische hulpmiddelen in geval van besmetting.**

WELKE MEDISCHE HULPMIDDELEN HEEFT EEN GEZINSHUIS MINIMAAL NODIG OM VEILIGE ZORG TE KUNNEN BIEDEN?

Het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) heeft een aantal richtlijnen opgesteld voor het omgaan met jeugdigen die besmet zijn met het Coronavirus. Persoonlijke beschermingsmiddelen zijn alleen nodig als je langer dan vijftien minuten fysiek contact hebt met jeugdigen die verkoudheidsklachten hebben. Dus je mag een jeugdige met verkoudheidsklachten best een glas drinken geven of een schouderklopje.

MEDISCHE HULPMIDDELEN

- **Een wegwerpschort met lange mouwen. Als dit niet voorradig is, zijn een doktersjas met lange mouwen en een halterschort veilige alternatieven. Was deze na gebruik op 60 graden of gooi ze weg.**
- **Een chirurgisch mondneusmasker en eventueel een FFP2-masker wanneer er sprake is van verzorging waarbij iemand veel hoest.**
- **Een beschermende bril.**
- **Handschoenen.**

WAAR KUNNEN GEZINSHUISOUDERS DEZE HULPMIDDELEN AANVRAGEN?

Gezinshuisouders kunnen een aanvraag voor persoonlijke beschermingsmiddelen indienen bij het Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH) via Mediq.
Website: *https://mediq.nl/lch*

Bij gebrek aan voldoende middelen kan er via GGD GHOR Nederland een actuele lijst gevonden worden met contactpersonen die de distributie van persoonlijke beschermingsmiddelen per regio coördineren. Ook bij acute problemen kun je een beroep op hen doen om samen een oplossing te vinden.
Website: *https://ggdghor.nl/thema/pbm/*

NIET MEDISCHE HULPMIDDELEN

Hulpmiddelen zoals desinfecteermiddel en niet-medische mondkapjes voor tijdens het vervoer naar afspraken vallen niet binnen de vergoeding. Voor het dragen van een niet-medisch mondkapje kijk op de volgende
Website: *https://www.rivm.nl/coronavirus-covid-19*

DEZE (MEDISCHE) HULPMIDDELEN ZIJN OVERGENOMEN VAN HET NJI
https://www.nji.nl/nl/coronavirus/Professionals/Contact-bezoek-en-omgang/Persoonlijke-beschermingsmiddelen (NJI, 22 september 2020a)

Raadpleeg voor het gebruik van medische hulpmiddelen een (huis)arts en weeg deze hulpmiddelen altijd af tegen de persoonlijke situatie.

Het is verstandig na te denken over hoe jullie als gezinshuisouders in geval van een nieuwe Coronagolf en/of besmetting willen handelen. Welke lessen uit de afgelopen lockdown nemen jullie mee en welke veranderingen zouden jullie willen aanbrengen? Heb hierin ook oog voor je eigen vitaliteit en voor elkaar en schakel indien nodig hulp in vanuit het professionele netwerk.

'ALS JE NIET GOED VOOR JEZELF ZORGT WORDT HET OOK HEEL ERG LASTIG OM VOOR EEN ANDER TE ZORGEN'

Dominique woont samen met haar man Marco sinds twee jaar in familiehuis 'T Lingeveld in het Gelderse dorp Elst. Zij vinden het belangrijk om in geval van een nieuwe Coronagolf na te denken over hoe vitaliteit gewaarborgd kan worden. Andere gezinshuisouders zouden zij het volgende willen meegeven:

'Denk vooral om je eigen veiligheid, cijfer jezelf niet weg. Als je niet goed voor jezelf zorgt dan wordt het ook heel erg lastig om voor de mensen om je heen te kunnen zorgen. Maak gebruik van hulp, durf te vragen aan mensen om je heen. Als je iets doet met liefde en met passie waar je energie van krijgt, is het heel erg lastig om dat te remmen. Maar heb genoeg energie over voor op het moment dat het zwaarder wordt, zodat je niet uitgeput raakt'.

! AANDACHTSPUNTEN VOOR IN HET GEVAL VAN EEN NIEUWE CORONAGOLF

ALGEMENE MAATREGELEN & RICHTLIJNEN	**Richtlijnen RIVM/GGD**	https://www.rivm.nl/coronavirus-covid-19 https://www.ggd.nl/	1
	Richtlijnen NJI	https://www.nji.nl/coronavirus	
	Richtlijnen samenwerkende organisaties	Hoe worden de richtlijnen van de samenwerkende organisaties toegepast binnen het eigen gezinshuis? Wat is nodig om het te laten aansluiten? Wie is een contactpersoon?	
	Inzet richtlijnen	Hoe worden de jeugdigen betrokken bij deze richtlijnen? Hoe worden ouders op de hoogte gebracht van de beslissingen? Is er aandacht voor de gevolgen hiervan?	
SPECIFIEKE MAATREGELEN & RICHTLIJNEN GEZINSHUIS	**Bezoekregelingen**	Mag er bezoek langskomen? Welke mensen wel en welke mensen niet? Is er een ruimte waar dit binnen de maatregelen past? Wordt er naar bezoeken gegaan?	2
	Gedeeld opvoederschap	Hoe worden ouders betrokken bij de jeugdigen? Hoe wordt er contact gelegd? Kan er bezoek bij de ouders plaatsvinden? Is er aandacht voor welbevinden?	
	Hygiëne	Dagelijks desinfecteren van deurknoppen e.d. Wasgoed van de zieken apart en op 60 graden wassen. Hoe om te gaan met uitjes buiten het gezinshuis?	
	School-/dagbesteding	Welk dagschema wordt er gehanteerd? Zijn er voldoende digitale hulpmiddelen? Waarin kunnen leerkrachten extra ondersteuning bieden?	
HANDELEN IN GEVAL VAN BESMETTING	**Medische hulpmiddelen**	Welke medische hulpmiddelen zijn aanwezig? Waar kunnen medische hulpmiddelen worden aangevraagd? Zijn er voldoende mondkapjes?	3
	Back-up systeem	Wie of wat kan tijdelijke zorgtaken overnemen in geval van besmetting? Welke zorgtaken zijn er extra nodig?	
	Aparte ruimte	Is er een ruimte waar de jeugdigen of gezinshuisouder in isolatie kan verblijven? Zo nee, wat is er nodig om deze ruimte te realiseren?	
	Communicatie met ouders	Hoe wordt er in geval van besmetting contact gelegd met ouders en hoe wordt dit contact voortgezet? Hoe worden ouders betrokken bij de maatregelen?	
OOG VOOR VITAAL WELBEVINDEN	**Ontspanning/rust**	Welke activiteiten dragen bij aan het ervaren van ontspanning? Hoe laadt je op? Wat zou je kunnen ontlasten? Hoe houdt je perspectief?	4
	Netwerkondersteuning	Wie uit het professionele of informele netwerk kan ondersteuning geven op zowel mentaal, fysiek als concreet niveau? Denk aan koken of een luisterend oor.	
	Dilemma's/casuïstiek	Hoe om te gaan met specifieke dilemma's of casuïstiek dat extra ondersteuning vereist? Wie kan meedenken en concrete handvatten bieden?	
	Logeerweekenden/oppas	Wie kan er tijdelijke zorgtaken overnemen? Wie kunnen worden ingezet voor logeerweekenden? Welke afspraken zijn hiervoor nodig?	

I CAN'T EMPHASISE ENOUGH HOW IMPORTANT IT IS FOR US, THOSE OF US WHO ARE PARENTS, TEACHERS AND THERAPISTS, WHO ARE IN POSITIONS OF INFLUENCE IN OUR COMMUNITIES... THAT DURING THE CURRENT SITUATION WE REGULATE OURSELVES. IF WE TAKE CARE OF OURSELVES, WE'RE GOING TO BE ABLE TO HELP THE PEOPLE AROUND US STAY CALMER, AND EVERYBODY'S GOING TO BE PHYSICALLY, SOCIALLY AND EMOTIONALLY HEALTHIER.

DR BRUCE PERRY, KINDERPSYCHIATER, MARCH 2020

5 VITAAL BLIJVEN

HOE KUNNEN GEZINSHUISOUDERS VITAAL BLIJVEN WANNEER DE ZORGINTENSITEIT DOOR CORONA TOENEEMT?

Voor gezinshuisouders is de zorg in Coronatijd veel intensiever geworden. Bovenop de gewone zorgtaken kwam daar nog de verantwoordelijkheid voor onderwijs en dagbesteding bij. Gezinshuisouders noemen vooral dat zij minder vrije tijd en ontspanning ervaarden. Het letterlijk 24 uur per dag 'aan staan' of alert zijn, kost veel energie. Het is soms lastig voor gezinshuisouders en jeugdigen om perspectief te houden. Er is veel angst voor de gevolgen van het virus en onzekerheid over wanneer de zorgintensiteit weer afneemt.

Tegelijkertijd valt de druk van school, werk of dagbesteding weg. Dat geeft de jeugdigen veel meer rust en vergroot de leerbaarheid van de jongeren en vermindert de kwetsbaarheden. Het intensieve contact tussen de huisgenoten zorgde ook voor meer verbinding met elkaar en het beter leren kennen van elkaar.

'De wereld is gaan vertragen en wij zijn gaan vertragen in het kijken naar: 'Wat hebben deze jongens nou eigenlijk nodig en wat kunnen ze eigenlijk?'. Er wordt veel van ze verwacht. Vanuit school, vanuit stages en de doelen die ze thuis moeten behalen. We zijn vertraagd en laten we die vertraging vooral niet vergeten. Want die vertraging brengt zoveel goeds. Het geeft lucht, voor de jongens en voor de maatschappij'.

ERVARINGEN CORONATIJD

1 **Een fijne tijd om tot rust te komen door het ontbreken van externe druk, de band met kinderen te versterken en samen te groeien.**

2 **Een zware tijd door het wegvallen van ondersteuning en problematiek van kinderen meer naar voren kwam en onverwachte situaties en dilemma's ontstonden.**

GEZINSHUISOUDERS GEVEN HUN ENERGIENIVEAU TIJDENS DE CORONACRISIS GEMIDDELD EEN:

6,8

VEERKRACHT

De Coronacrisis vraagt van gezinshuisouders het vermogen zich aan te passen aan de veranderingen die plaatsvinden binnen en buiten het gezinshuis, dit wordt veerkracht ('resillience') genoemd (Hogeschool Leiden et al., 2019, p. 18). De gezinshuisouders scoren in de afgenomen enquête onder 149 gezinshuisouders zeer hoog op alle aspecten gerelateerd aan veerkracht. Het blijkt dat de gezinshuisouders over het algemeen vertrouwen hebben in zichzelf en over doorzettingsvermogen beschikken. Daarbij kunnen zij goed omgaan met onverwachte problemen en na tegenslag de draad weer oppakken. Een kanttekening hierbij is dat de gezinshuisouders, wanneer de Coronacrisis langer aanhoudt, overbelast kunnen raken en uitputtingsverschijnselen kunnen krijgen. Het is daarom belangrijk om na te denken over wat de veerkracht van de gezinshuisouders kan vergroten en welke ondersteuning nodig is om genoeg energie over te houden.

HOE BEVORDER JE VEERKRACHT?

INDIVIDUEEL

- Ruimte om als gezinshuisouder jezelf te kunnen terugtrekken en te kunnen opladen.
- Perspectief houden op de toekomst.
- Geloof in eigen competenties en het ervaren van zelfvertrouwen en daarin soms buiten de gebaande wegen te durven lopen.
- Het ervaren van betekenis en zingeving, specifiek in tijden van onzekerheid zoals de coronacrisis.

NETWERKGERICHT

- Het ervaren van mentale of fysieke steun.
- Het kunnen delen van ervaringen met andere gezinshuisouders.
- Aanvaarden van eigen kwetsbaarheid en dit open durven leggen.
- Het vermogen om bij veranderde omstandigheden nieuwe wegen te vinden door het gebruik van creativiteit.
- Toegang tot betrouwbare informatiebronnen met betrekking tot de maatregelen rondom het Coronavirus binnen gezinshuizen.
- Ondersteuning van derden bij dilemma's zoals het wel of niet toelaten van bezoek of instanties met verschillende belangen.

De inzet van hulpbronnen blijkt volgens merendeel van de gezinshuisouders van belang te zijn voor het behoud van vitaliteit. Dit kan door:

1. Het gebruik van een ondersteunend netwerk rondom het gezinshuis zoals past binnen de richtlijnen van het RIVM. Denk aan de inzet van het netwerk voor het één op één contact met kinderen, zoals fietsen of wandelen.

2. Gezinshuisouders waarderen het wanneer het netwerk concrete ondersteuning aanbiedt. Zoals het voorstel om boodschappen te doen, een maaltijd te bereiden of te helpen bij klusjes in en rondom de woning.

3. Het aanbieden van mentale hulp en het geven van erkenning voor de extra zorgintensiteit die gezinshuisouders ervaren. Dit kan door middel van gesprek of het sturen van een kaartje. Gezinshuisouders geven aan hierin de waardering van zorgaanbieders of franchiseorganisaties ook fijn te vinden.

4. Gezinshuisouders zijn ook partners van elkaar, moeder of vader van biologische kinderen, vriend of vriendin of de opa en oma van kleinkinderen. Het zien van de 'mens' achter de professionele gezinshuishuisouder wordt op prijs gesteld.

5. Een intensieve periode vraagt om de ruimte daarvan te kunnen herstellen. Gezinshuisouders geven aan dat herstel bevorderd kan worden door tijdelijke ontlasting van de intensieve zorgtaken. Ook het uitwisselen van ervaringen met andere gezinshuisouders kan bijdragen.

WAT GEEFT JE ENERGIE?

Opvallend is dat naast de extra zorgintensiteit gezinshuisouders ook de positieve ervaringen van de lockdown benoemen. Het zien van deze positieve uitkomsten kan veerkracht en het ervaren van welbevinden vergroten.

POSITIEVE ERVARINGEN CORONACRISIS

- **Meer tijd om te investeren in de relatie en hechting met de kinderen. Waardoor meer verbondenheid met elkaar werd ervaren en ruimte was voor gesprek.**
- **Door de afnemende druk van school, hulpverleningstrajecten en/of dagbesteding ontstond er meer tijd voor ontspanning. Dit bracht rust met zich mee dat in enkele gevallen ook de ontwikkeling en schoolresultaten ten goede bracht. Het aangeven van eigen grenzen richting leerkrachten bleek hierin wel essentieel*: 'Het is belangrijk zelf duidelijk te zijn wat je wel en niet doet. Wel huiswerk, maar niet elke dag allerlei extra leuke opdrachten die veel tijd en organisatievermogen vragen'.***
- **Het beter leren kennen van de kinderen en de oorsprong van gedrag door de aanwezigheid van meer contactmomenten.**
- **Het kunnen werken aan de aspecten die bij het 'gewone leven' horen zoals samen leren spelen, koken, wassen en voor jeugdigen een betrouwbare volwassene zijn.**
- **De inzet van elkaars talenten om de Coronacrisis op een positieve manier te kunnen doorstaan, dit laat tevens de veerkrachtigheid en creativiteit van de kinderen zelf zien.**

Het is voor het vitaal blijven van de gezinshuisouders belangrijk dat er oog is voor het behouden van de positieve gevolgen die de Coronacrisis ook heeft gebracht. Het ervaren van meer rust door het ontbreken van externe druk en geen volle agenda meer hebben, zijn tevens een signaal waarmee rekening gehouden moet worden na deze Coronacrisis en de herstelperiode voor gezinshuisouders. *'Ik merk hoe hoog de druk was of is van buitenaf. Er zijn zoveel afspraken rondom de kids. Die vielen nu weg. Zo 'noodzakelijk' zijn ze dus niet allemaal'*. Een andere gezinshuisouder benoemt: *'Hopelijk hebben we er veel van geleerd en nemen we de ervaringen mee in de toekomst'.*

HOE BEHOUDEN ANDERE GEZINSHUISOUDERS HUN VITALITEIT?

'Iedere vrijdagavond doe ik boodschappen, de jongens mogen dan een briefje inleveren met producten die zij graag willen hebben voor de komende week. 1 zak snoep, 1 zak chips, 1 fles frisdrank en 1 pak koeken. Op deze manier hoeven zij niet het erf af en hoeven we geen regels te maken voor wie wanneer naar de supermarkt mag gaan. Vaak is het zo dat de jongens die avond naar hun kamer gaan en er een natuurlijke overgang wordt gemaakt naar het weekend. Op deze manier hebben de jongens ruimte voor zichzelf en wij als gezinshuisouders ook voor onszelf. Een win-win situatie'.

Marga, gezinshuisouder Bombus

WAAROM IS VITALITEIT BELANGRIJK?

1. **Gezinshuisouders dragen 24/7 zorg voor de jeugdigen. Zij kunnen niet zomaar vrij nemen of zichzelf 'ziekmelden'. Daarom is het vitaal blijven van de gezinshuisouders van extra belang om zorg te kunnen blijven geven.**
2. **Gezinshuisouders zijn hun eigen instrument, zodra zij niet goed voor zichzelf zorgen heeft dit effect op de zorg die zij leveren aan de jeugdigen.**
3. **Het ervaren van vitaliteit draagt bij aan minder spanning en meer energie wat kan helpen bij het creëren van handelingsmogelijkheden en vindingrijke manieren te ontdekken tijdens crisissituaties.**

BUFFERS VOOR BEHOUD VITALITEIT

VOLGENS GEZINSHUISOUDERS

- INZICHT IN EIGEN KRACHT- EN ENERGIEBRONNEN EN INZET HIERVAN
- MENTALE VITALITEIT BEGINT MET FYSIEKE VITALITITEIT. MAAK RUIMTE VOOR BEWEGING
- DRAGENDE VERBINDINGEN MET ANDERE MENSEN EN HET ERVAREN VAN ONDERSTEUNING
- NAUW CONTACT MET INSTANTIES DIE ONDERSTEUNING KUNNEN BIEDEN IN GEVAL VAN DILEMMA'S
- RUIMTE VOOR PERSOONLIJKE GROEI EN ONTWIKKELING ALS GEZINSHUISOUDER

HOOP

De Coronacrisis legt zoals een aantal gezinshuisouders benoemen de kwetsbaarheid van het bestaan (opnieuw) open. Het kan lastig zijn om als gezinshuisouders perspectief te behouden wanneer de zorgintensiteit toeneemt, incidenten plaatsvinden en gedeeld opvoederschap opnieuw moet worden bekeken. Er kunnen dilemma's ontstaan rondom het vormgeven van contact wat voor spanning kan zorgen. *'Soms is het lastig uit te leggen waarom iemand niet naar zijn vader mag'.*

Uit onderzoek is gebleken dat hoop verschijnt op plekken waar betekenis wordt toegekend aan de huidige situatie en nieuwe wegen worden gevonden richting een gewenst doel of toekomst (Van der Stoep, Van de Koot-Dees & Erwich, 2019). Het bieden van hoop kan tijdens de Coronacrisis worden gedaan door het aangaan van relaties waarin erkenning en gezien worden de kernelementen zijn. Daarbij kunnen realistische kleine doelen per dag of week bijdragen aan het ervaren van perspectief op langere termijn. *'Wij gaven de de jongens elke week iets om naar uit te kijken en betrokken hen bij wat zij leuk vonden om te doen'.*

CREATIVITEIT

Door de toenemende zorgintensiteit is ook gebleken dat de gezinshuisouders over creatieve en vindingrijke manieren beschikken om de Coronacrisis op een positieve manier te doorstaan. Een gezinshuisouder benoemde: *'Onze oudste dochter van 14 wil later sport en kinderen combineren in haar werk. Zij heeft vrijwel dagelijks een sport- en spelprogramma opgezet en samen met de gezinshuismoeder uitgevoerd'.* Het inzetten van elkaars talenten draagt ook bij aan de ontwikkeling van de persoonlijke identiteit en een gevoel van zelfwaardering waardoor de jeugdigen groeien. Daarbij blijken gezinshuizen tijdens de Coronacrisis ook een functie te kunnen hebben voor de wijk. Er werden kaartjes gemaakt en verzonden naar bewoners van verzorgingstehuizen of rozen uitgedeeld aan buurtbewoners. Het innemen van een centrale plek in de wijk of buurt vergroot ook de herkenbaarheid van gezinshuizen en creëert inclusie wat helpend kan zijn voor de opbouw van een ondersteunend netwerk rondom gezinshuizen. Het is goed deze ervaringen ook te delen met gezinshuisouders onderling.

WANNEER MOET ER HULP OF STEUN WORDEN INGESCHAKELD EN WIE KAN DAT LEVEREN?

Wanneer door medische redenen of overbelasting een gezinshuisouder geen of minder zorg kan leveren is ondersteuning noodzakelijk. Soms kan dit geleverd worden door het eigen informele netwerk maar wanneer dit niet mogelijk is kan de zorg geleverd worden door professionals.

Gezinshuiscoaching

Sommige gezinshuisouders vinden hun eigen oplossingen om vitaal blijven, voor andere gezinshuisouders vraagt dit meer inspanning en in enkele gevallen is er ondersteuning nodig van derden. Gezinshuis-coaching is een middel om samen met een gezinshuiscoach te zoeken naar de balans tussen de zorgtaken en eigen welzijn. Daarbij kan een gezinshuiscoach ondersteuning bieden in het bevorderen van veerkracht.

Website: *https://gezinshuiscoaching.nl/*

Kracht in huis

'Kracht in huis' is een landelijk matchings-platform waar zorgondersteuners en gezinshuizen elkaar door vraag en aanbod kunnen vinden. Gezinshuisouders die tijdelijk ontlast willen worden in de zorg kunnen gebruik maken van professionals die aangesloten zijn bij 'Kracht in huis'. 'Kracht in huis' heeft als doel beide partijen te ontzorgen door administratie en communicatie te versoepelen.

Website: *https://krachtinhuis.nl/platform/*

Solution Support

Bij Solution Support staan drie ervaren zorgprofessionals klaar om te ondersteunen. Zij hanteren een tarief van € 39,- excl. btw. Solution Support is een uitzendbureau voor de zorg- en welzijnssector. Vraag naar Sander Merlijn: telefoonnummer: 06 575 815 49 of via de mail: smerlijn@solutionsupport.info

Website: *https://www.solution-support.nl/*

Zorgfabriek

De Zorgfabriek geeft mogelijkheden voor extra ondersteuning. Zij nemen medewerkers de eerste periode zelf in dienst en detacheren deze persoon bij gezinshuizen als klant. Zij zorgen voor de loonbetalingen, begeleiding bij ziekte, ondersteuning en trainingen. De Zorgfabriek werkt in grote delen van Nederland. Is er ondersteuning nodig, dan kan er vrijblijvend contact worden opgenomen, tel. 050- 305 19 15 of per e-mail groningen@dezorgfabriek.nl.

Website: *https://www.dezorgfabriek.nl/*

BUDDYSYTEEM

'ZOEK ELKAAR ALS GEZINSHUIZEN OP'

Anneke is samen met haar partner Daniëlle gezinshuisouder van gezinshuis 'Talenten van de toekomst'. Daarbij is zij mede-initiatiefnemer van het creëren van ontmoetingen tussen gezinshuisouders in provincie Drenthe. Het initiatief is ontstaan vanuit het verlangen om als gezinshuisouders ervaringen en kennis uit te wisselen, maar ook plekken van herkenning en erkenning te creëren.

'Omdat ik van het contact ben zijn we begonnen met het organiseren van een boswandeling voor alle gezinshuisvrouwen. Eens in de acht weken gaan we met z'n allen het bos in, dat is fantastisch. We hebben elkaar gevonden en daardoor staan we in verbinding. Wanneer er ondersteuning nodig is, omdat bijvoorbeeld de situatie rond een kind escaleert, dan zeggen we tegen elkaar: 'Niet doorgaan want een breakdown daar zitten we niet op te wachten. Trek aan de bel en vraag om een time-out'. Het kan dan zijn dat je dan een kind voor elkaar opvangt voor één nacht, twee nachten of misschien wat langer. Onze collega kan dan even op adem komen, maar het kind net zo goed. Soms moet je het kind even uit de situatie halen omdat het beter is.

Toen we in de lockdown zaten hebben we elkaar als gezinshuisouders via beeldbellen ontmoet. Het is belangrijk elkaar niet te vergeten en elkaar te blijven steunen. Dat is ook wat ik iedere gezinshuisouder gun. Ga op zoek naar collega's in je directe omgeving en vraag daar steun. Het is geen makkelijke periode, omdat het nu langer aanhoudt en er misschien toch nog een nieuwe Coronagolf komt. Zoek je netwerk en maak daar gebruik van. Het is fijn als je ervaringen kunt delen, dat er onvoorwaardelijk steun is en dat er iemand is die begrijpt waar je doorheen gaat. Het delen van verhalen en ervaringen staat binnen ons buddysysteem centraal.

Wat ik gezinshuisouders zou willen meegeven is dat ze ook oog hebben voor zichzelf. Vraag jezelf af: 'Waar krijg ik energie van?'. Je moet je leven inrichten zoals jij het wilt, je bent er eigenaar van. Hoewel ik niet van het woord 'moeten' houd zou ik nu willen zeggen: 'Je moet voor jezelf zorgen'. Kijk in deze bijzondere tijd van bezinning eens opnieuw naar elkaar als gezinshuisouders. Wie zijn we? Hoe kunnen we elkaar opnieuw aanvullen? Misschien hebben de antwoorden hierop consequenties voor de dagstructuur of vindt daar een verandering in plaats, maar hoe fijn is dat als het positiviteit teweegbrengt. Het leven is zo mooi. Geniet ervan'.

TIP: Lijkt het je mooi om andere gezinshuisouders te ontmoeten maar weet je niet welke gezinshuizen er in jouw regio zijn? Kijk eens of de franchiseorganisatie waar je mee verbonden bent een actueel overzicht heeft.

'IEDERE VERPLAATSING IS EEN KRAS OP JE HARDE SCHIJF DIE NIET WEG TE POETSEN VALT'

NAAR PEER VAN DER HELM

HOE OM TE GAAN MET DILEMMA'S?

Geert & Marlou zijn gezinshuisouders van gezinshuis 'Yolo'. Zij vinden het belangrijk dat er wordt gekeken naar hoe gezinshuisouders omgaan met de dilemma's die tijdens deze Coronaperiode meer aan het oppervlak liggen. Geert vertelt:

'Een gezinshuis runnen is een 'way of life'. In de 'way of life' zoekt ieder zijn eigen manier en er is geen goed of fout. Het invullen van je vitaliteit en je gezondheid, daar moet je voor waken. Iedere situatie waar je inkomt ga je wikken en wegen, wiens belang wordt op langer termijn geschaad of geholpen? Dat is altijd waar we mee bezig zijn en soms vergeten we ons eigen belang nog weleens. Zeker in tijden van dit met gezondheid is eigenlijk ons belang even prioriteit. Want vallen wij uit dan gaan de kinderen een molen in die ze niet in willen. Iedere verplaatsing is een kras op je harde schijf die niet weg te poetsen valt. Het gezinshuis moet de veilige basis blijven, dat betekent dat wij daarin moeten kunnen blijven functioneren. Een gezinshuis is anders dan andere leefvormen. Je kunt het niet op een hoop vegen. Het allerbelangrijkste is dat er zeker moet worden gedacht aan de gezondheid van de gezinshuisouder. We willen graag dat er goed geluisterd wordt naar ons als gezinshuis in de samenwerking, zeker ook in tijden van crisis. We zijn professionals in opvoeden maar we zijn ook mensen'.

GEERT & MARLOU

GEZINSHUIS YOLO

TIP: Misschien is het lastig om te weten welke besluiten daadwerkelijk in het belang van het kind zijn. Vaak hebben de jeugdigen hier zelf ook een visie bij. Durf hen daarom ook te betrekken bij gesprek rondom dilemma's en de moeilijkheden die dit voor alle betrokkenen kan meebrengen.

Het NJI pleit in haar publicatie 'Jeugd aan het roer ,lessen in coronatijd' voor het leveren van maatwerk aan kwetsbare jeugdigen. Er moet naast het medisch belang van jeugdigen en gezinshuisouders ook rekening worden gehouden met welbevinden. Het NJI beveelt het volgende aan: '*Door samen met kinderen, jongeren en jongvolwassenen beleid te maken, kunnen zij samen met ons leren verantwoordelijkheid te dragen voor de gevolgen van de keuzes die we samen maken* (Van der Maat & Popma, 2020)'.

! AANBEVELINGEN

De onderstaande aanbevelingen zijn gebaseerd op de enquêtegegevens van 149 gezinshuisouders en een aantal diepte-interviews met ouders en gezinshuisouders. De aanbevelingen betreffen zowel micro, meso als macroniveau.

1 Gezinshuizen vallen officieel niet onder de noemer ‘vitale beroepen’. Tijdens de lockdown konden zij geen aanspraak maken op opvangvoorzieningen vanuit scholen, tenzij lokale scholen hier zelf toegang voor verleenden. Gezinshuisouders geven aan dat de toename van het vervullen van verschillende rollen, zoals die van leerkracht, ervoor zorgden dat zij meer belast raakte. In het geval van een nieuwe lockdown zou een aanbeveling zijn om hen te laten beschikken over alle voorzieningen die binnen de vitale beroepen vallen, zoals het gebruik kunnen maken van noodopvang op scholen en/of dagbesteding. Het aanbieden van concrete richtlijnen en voorzieningen omtrent het omgaan met de maatregelen binnen gezinshuizen wordt ook als wenselijk gezien. Het kan minder dilemma’s en moeilijkheden veroorzaken voor het maken van afspraken, omdat deze dan zijn vastgelegd.

2 Onlangs is er in samenwerking met het Nederlands Jeugdinstituut en Amsterdam UMC een essay verschenen waarin wordt gepleit voor het betrekken van kinderen en jongvolwassenen bij het vormen van maatregelen rondom het coronavirus (Van der Maat & Popma, 2020). Om kinderen een gevoel van autonomie te geven, ondanks de procedures en maatregelen die buiten hen om genomen zijn, is het een aanbeveling kinderen te betrekken bij het concreet maken van de maatregelen binnen het gezinshuis. Je kunt hierbij denken aan de vormgeving van het contact met de ouder(s), hoe het contact eruitziet en welk doel het moet dienen. Wanneer het afspraken zijn waar de kinderen zelf achter staan, is de kans ook groter dat zij zich eraan houden en de relatie met belangrijke anderen wordt behouden en dus negatieve ervaringen worden voorkomen.

3 Om gezinshuisouders te ontlasten in de zorgintensiteit kan het helpend zijn om professionele taken tijdelijk van de gezinshuisouders over te nemen of de eisen te versoepelen. Denk hierbij aan het onderhouden van contacten met ouders, bezoek regelen voor de kinderen, financiën overnemen, maar ook administratie en registratie versoepelen. Hierin zijn zorgaanbieders, hulpverleners en franchiseorganisaties de aangewezen sectoren die van betekenis kunnen zijn.

4 Soms is de ruimte binnen een gezinshuis te beperkt om bezoek binnen de richtlijnen van het RIVM te ontvangen. Om bezoek toch te kunnen faciliteren zou het helpend zijn dat deze gezinshuisouder(s) gebruik kunnen maken van lokale voorzieningen. Dit kunnen buurthuizen, verenigingsgebouwen en leegstaande panden zijn. Gemeenten en zorgaanbieders zijn een belangrijke hulpbron voor het zoeken naar de mogelijkheden en het kunnen faciliteren hiervan.

5 Behalve het contact met de gezinshuisouders of andere professionele netwerken rondom het gezinshuis is het ook belangrijk dat gezinshuizen contact blijven houden met de ouders van de kinderen en hen steun bieden. Bijvoorbeeld bij het leren digitaal communiceren of bij het uitleg geven van de coronamaatregelen. Bij het behouden van contact met ouders kunnen studenten bijvoorbeeld ook van betekenis zijn. Zowel in praktische ondersteuning als mentale ondersteuning.

6 Het is mogelijk dat kwetsbaarheden van de ouders tijdens crisissituaties meer naar voren komen. Het is essentieel dat er oog blijft voor het mentale welzijn van de ouders in de vorm van erkenning, empathie en presentie. Gezinshuisouders spannen zich in voor wederkerigheid in de relatie met ouders wat bijdraagt aan het gedeelde opvoederschap. Juist in kwetsbare periodes vormt een goede samenwerking als basis en voorbeeld voor de overige relaties die jeugdigen met volwassenen hebben.

CONCLUSIE

WAAROM VERBONDEN BLIJVEN?

1

Een gezinshuis is voor het veilig opgroeien van jeugdigen tot volwassenen verbonden aan verschillende informele en formele netwerken. Het is met het oog op het langer voortduren van de Coronacrisis van belang dat deze relaties zich kunnen blijven voortzetten. De schade van het duurzaam ontbreken van contact kan zich uiten op sociaal gebied door eenzaamheid en isolatie, en in de ontwikkeling door het ontbreken van stimulans. Op psychisch gebied kunnen de aanwezige kwetsbaarheden versterkt worden. Op relationeel gebied kan het ontbreken van contact met ouders voor beperkingen zorgen binnen het vormgeven van gedeeld opvoederschap. Ook andere relaties kunnen op de achtergrond raken. Op contextueel gebied kan het ontbreken van verbondenheid voor loyaliteitsvraagstukken zorgen en nemen angsten en gevoelens van onvermogen toe bij de jeugdige. Verbondenheid is dan ook een psychologische basisbehoefte en een voorwaarde voor het welzijn van de jeugdige.

DIGITAAL VERBONDEN BLIJVEN

2

Door de maatregelen rondom het Coronavirus kunnen er minder of, in geval van besmetting, geen fysieke bezoeken of afspraken plaatsvinden. Dit vraagt van gezinshuisouders om op een digitale manier verbonden te blijven. Er zijn verschillende creatieve middelen die digitaal ingezet kunnen worden, de vindingrijkheid van gezinshuisouders blijkt hierin een hulpbron. Het is essentieel om gezinshuisouders die door de Coronacrisis digitale middelen moeten aanschaffen te wijzen op fondsen die financiële ondersteuning kunnen bieden, mocht het noodzakelijk zijn. Daarbij is belangrijk om bewust te zijn van de andere vaardigheden die die digitale communicatie vragen en de veiligheid van het gebruik van digitale middelen op het oog te houden.

VEILIGE VISITE

3

De hoofdregel is dat er zoveel mogelijk belangrijke bezoeken kunnen plaatsvinden binnen de richtlijnen van het RIVM, NJI en andere betrokken organisaties rondom het gezinshuis. Hierin is het belangrijk dat de samenwerking met ouders centraal staat en wordt gekeken naar of en hoe de bezoeken kunnen plaatsvinden in het belang van het kind. Bij de bezoekregelingen worden de richtlijnen van het NJI als uitgangspunt gehanteerd. Wanneer een gezinshuis te weinig ruimte heeft om bezoek binnen richtlijnen te ontvangen zijn er alternatieven mogelijk zoals ‘worteltuinen’ waarin men elkaar buiten kan ontmoeten. Een aanbeveling is om te onderzoeken, met het oog op de komende winterperiode, of gemeente en maatschappelijke organisatie panden kunnen faciliteren die gebruikt kunnen worden voor fysiek bezoek mocht een gezinshuis beperkte ruimte hebben.

VEILIGE ZORG

4

In geval van besmetting zijn er algemene en medische hulpmiddelen noodzakelijk.
De algemene hulpmiddelen bevatten specifieke benodigdheden voor binnen het gezinshuis. Denk aan de inzet van een back-up systeem, een aparte kamer waar de jeugdige of gezinshuisouder in isolatie kan verblijven en hoe te communiceren met de ouders in geval van een besmetting. Gezinshuisouders vallen binnen de officiële verdeling van medische hulpmiddelen onder een residentiële instelling. Het is goed na te denken over hoe gezinshuisouders in geval van een nieuwe Coronagolf de situatie (anders) willen aanpakken. Dit kan hen helpen oog te hebben voor zowel de algemene maatregelen als de specifieke maatregelen binnen het eigen gezinshuis. Om veilige zorg te kunnen geven, is inzicht in het behoud van vitaliteit essentieel.

VITAAL BLIJVEN

5

Gezinshuisouders hebben deze Coronaperiode verschillend ervaren. Voor sommige gezinshuizen was het een fijne tijd om tot rust te komen door het ontbreken van externe druk, de band met kinderen te versterken en samen te groeien. Maar voor andere gezinshuizen was het ook een zware tijd door het wegvallen van ondersteuning. Ook kwam de problematiek van kinderen meer naar voren door de onverwachte situaties en dilemma’s. Het is belangrijk de vitaliteit van gezinshuisouders in het oog te blijven houden en te zoeken naar middelen die gezinshuisouders zouden kunnen ondersteunen. Een van de bronnen die veerkracht kan vergroten, is de inzet van het (informele/professionele) netwerk op zowel mentaal als concreet niveau. Een aanbeveling is om gebruik te maken van buddysystemen door het zoeken naar collega gezinshuisouders die tijdelijke opvang kunnen bieden en voor herkenning en erkenning zorgen. Een aanbeveling is om een open gesprek te hebben met elkaar over wat en wie (mentale) ondersteuning kan bieden.

GEBRUIKTE LITERATUUR

Haans, G. & Aartsen, Y. (2019). Opgroeien in twee families. Over samenwerking tussen ouders en pleegouders. *Ouderschapskennis, 1*: 54-65.

Hogeschool Leiden, Nederlands Jeugdinstituut, & Kernteam Kwaliteitscriteria Gezinshuizen. (2019). *Kwaliteitscriteria Gezinshuizen*. https://www.nji.nl/nl/Download-NJi/Publicatie-NJi/Kwaliteitscriteria-Gezinshuizen.pdf

Leloux-Opmeer, H., Kuiper, C. H., Swaab, H. T., & Scholte, E. M. (2017). Children referred to foster care, family-style group care, and residential care: (How) do they differ?*Children and Youth Services Review*, *77*, 1-9.

NJI. (2020a, september 22). *Persoonlijke beschermingsmiddelen | Coronavirus | NJi*. https://www.nji.nl/nl/coronavirus/Professionals/Contact-bezoek-en-omgang/Persoonlijke-beschermingsmiddelen

NJI. (2020b, oktober 1). *Omgang en bezoek in specifieke situaties | Coronavirus | NJi*. https://www.nji.nl/nl/coronavirus/Professionals/Omgang-en-bezoek-in-speciale-situaties-bij-het-coronavirus

Noordegraaf, M., Schep, E., Andriessen, D., Bergenhenegouwen, H., Otten, R. & Van Nijnatten, C., (2020). Een relationele route tot gedeeld opvoederschap. Resultaten van onderzoek naar het samen opvoeden door ouders en gezinshuisouders. *Journal of Social Intervention: Theory and Practice: 29 (6): 21-42.*

Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American psychologist*, *55*(1), 68.

Van der Helm, G. H. P., Kuiper, C. H. Z., & Stams, G. J. J. M. (2018). Group climate and treatment motivation in secure residential and forensic youth care from the perspective of self determination theory. *Children and Youth Services Review*, *93*, 339-344.

Van der Maat, A., & Popma, A. (2020). *Jeugd aan het roer*. NJI. https://www.nji.nl/nl/Download-NJi/Publicatie-NJi/Jeugd-aan-het-roer.pdf

Van der Stoep, J., van de Koot-Dees D. & Erwich, R. (red.) (2019). *Met verwachting handelen. Hoop en professionele vorming.* Utrecht: Kok Boekencentrum

De uitspraken van ouders op pagina 11 zijn afkomstig van interviews zoals afgenomen door Thijs Pull ter Gunne, Phebe Kranenburg en Siham Razgui in het kader van hun afstudeeronderzoek naar de impact van de Coronacrisis op bezoekregelingen in gezinshuizen. Thijs, Phebe en Siham zijn studenten sociaal werk aan de Christelijke Hogeschool Ede en zullen naar verwachting aankomend najaar afstuderen.

Alle beschrijvingen in deze wegwijzer zijn afgewogen tegen de maatregelen van het RIVM en het NJI. Het Coronavirus kent echter een grillig verloop. Maatregelen die deze week genomen zijn kunnen volgende week alweer worden verscherpt of aangepast. Houd hier ook rekening mee bij het lezen van deze wegwijzer. Weeg de tips, handvatten voor bezoekregelingen en medische hulpmiddelen daarom ook altijd af tegen de eigen situatie en huidige maatregelen. Indien er vragen bestaan, bespreek met de verbonden organisaties rondom het gezinshuis wat de juiste keuzes zijn om te maken.

Foto's: Rechtenvrij via www.unsplash.com of persoonlijk eigendom auteurs.

BASISREGELS

1,5 meter afstand houden ten opzichte van niet huisgenoten

Geen handen schudden

Regelmatig handen wassen

Drukke plekken vermijden

Werk zoveel mogelijk thuis

Draag in openbare ruimtes een mondkapje

HEB JE KLACHTEN?

- **BLIJF THUIS**
- **LAAT JE TESTEN**

Ben je benauwd en/of heb je koorts? Dan moeten alle gezinshuisleden ook thuisblijven.

GEGEVENS GGD
Website: https://www.ggd.nl/
Telefoonnummer: 0800-1202

'DEZE JONGEREN ZIJN GEEN PROBLEEM, ZE ZIJN OOK MIJN TOEKOMST'

ANNEKE, GEZINSHUISOUDER GEZINSHUIS
'TALENTEN VAN DE TOEKOMST'